

aanvulling bij 'bedenkingen bij Coetzee'

Wie er belangstelling voor heeft zal hebben gemerkt dat de laatste 20, 25 jaar de publicaties over eigentijdse filosofie en psychologie gedomineerd worden door het neodarwinisme, te beginnen met het spraakmakende 'De zelfzuchtige genen' van Richard Dawkins.

Met alle respect en bewondering voor deze heldere denker moet ik erop wijzen dat quasi onmiddellijk na het verschijnen van Darwins meesterwerk zijn basisconcept over 'the struggle for life for the survival of the fittest' werd tegengesproken door andere denkers - als ik me niet vergis onder meer Feuerbach - die erop wezen dat er bij de dieren niet enkel zelfzuchtig gedrag voorkomt, maar ook samenwerking en zorg. De instincten zijn dus niet louter egoïstisch maar net zo goed altruïstisch.

Hieruit volgt dat de moraal niet noodzakelijk een bedenkensel van profeten is, al dan niet ingeblazen door een wraakzuchtige god, maar wel degelijk een natuurlijk gegeven.

Het duidelijkst is deze opvatting uitgewerkt door de Nederlandse geleerde Frans de Waal, primatoloog en gedragsonderzoeker, lid van de Amerikaanse academie voor wetenschappen en thans professor in zijn vaderland. Klik op google en je vindt titels zoals 'De aap in ons', en 'Van nature goed'.

De Waal stelde bij observatie van mensapen (chimpansees en bonobo's) vast dat leren vooral een sociaal proces is gebaseerd op imitatie. En hij merkte voorbeelden op van zorgzaamheid, zelfs tegenover niet-soortgenoten.

Kortom, zoals Sartre het schreef: 'La liberté c'est le choix'. Een mens heeft de vrijheid om te kiezen: hij kan voor de vernietiging van zijn biotoop opteren of hij kan deze biotoop conserveren voor het nageslacht. Je kan je de bezitter van de aarde voelen of de rentmeester: een mens met enig geweten kiest voor het laatste dat men ook kan omschrijven als het gedrag van 'een goede huisvader'.

staf de wilde <http://staf-de-wilde.skynetblogs.be/>